

# Inhoudsopgave

<b>1.</b>	<b>Inleiding</b>	<b>7</b>
1.1.	Achtergrond	7
1.2.	Doelstelling	7
1.3.	Werkwijze	8
1.4.	Opbouw van dit rapport	9
<b>2.</b>	<b>Psycho-educatie voor familie van mensen met schizofrenie</b>	<b>11</b>
2.1.	Inleiding	11
2.2.	Belasting van familieleden en mantelzorgers	11
2.3.	De psycho-educatie cursus voor familieleden van mensen met schizofrenie	12
2.3.1.	Achtergrond van de cursus	12
2.3.2.	Doel van de cursus	13
2.3.3.	Doelgroep van de cursus	13
2.3.4.	Inhoud van de cursus	13
2.3.5.	Structuur en groeps grootte	14
2.3.6.	Werkboek voor de cursusdeelnemers	14
2.3.7.	Inbedding van de cursus	14
<b>3.</b>	<b>Deskundigheidsbevordering</b>	<b>15</b>
3.1.	Inleiding	15
3.2.	Tweedaagse training voor toekomstige cursusleiders	15
3.2.1.	Doel	15
3.2.2.	Evaluatie	15
3.3.	Intervisie	16
3.4.	Training voor ervaringsdeskundige cursusleiders	16
3.4.1.	Doel	16
3.4.2.	Evaluatie	17
<b>4.</b>	<b>Procesevaluatie: uitvoering van de cursus</b>	<b>19</b>
4.1.	Inleiding	19
4.2.	Vraagstellingen	19
4.3.	Werkwijze	19
4.4.	Resultaten	20
4.4.1.	Respons	20
4.4.2.	Werving van cursisten	20
4.4.3.	Informerende interne en externe betrokkenen	21
4.4.4.	Interne evaluatie	21
4.4.5.	Instroom van cursisten	21
4.4.6.	Hoe was de getrouwheid van uitvoering van de cursus?	22
4.5.	Waardering cursusleiders van cursusdraaiboek en werkmateriaal	24
4.5.1.	Tevredenheid over het draaiboek	24
4.5.2.	Tevredenheid over het cursusmateriaal	25
4.6.	Waardering samenwerking met ervaringsdeskundige cursusleider (ECL)	25
4.6.1.	Respondenten	25
4.6.2.	Vorbereiding	25
4.6.3.	Didactiek	25
4.6.4.	Meerwaarde	26
4.6.5.	Verbeterpunten volgens cursusleiders en coördinatoren	27
4.7.	Conclusies	27

<b>5.</b>	<b>De effecten van de psycho-educatie cursus</b>	<b>29</b>
5.1	Inleiding	29
5.2	Vraagstelling van het onderzoek	29
5.3	Onderzoeksopzet	29
5.3.1	Onderzoeksdesign	29
5.3.2	Meetinstrumenten	30
5.3.3	Organisatie en werving van de respondenten	31
5.3.4	Steekproefgrootte	32
5.3.5.	Achtergrondkenmerken respondenten	32
5.3.6	Statistische analyses	35
5.4	Waardering voor de cursus	35
5.4.1	Voldeed de cursus aan de verwachtingen?	35
5.4.2	Alle bijeenkomsten gevolgd?	36
5.4.3	Meest waardevolle onderdelen van de cursus	36
5.4.4	Wat heeft men gemist?	36
5.4.5	Mening over praktische zaken	36
5.4.6	Het onderlinge contact	36
5.4.7	Nu voldoende kennis?	37
5.4.8	Rapportcijfers	37
5.4.9	Wat kan beter?	37
5.5	Effecten van de cursus	38
5.5.1	Verschillen tussen de voormeting en eerste, tweede en derde	38
5.5.2	Relatie tussen effecten en achtergrondkenmerken	42
5.5.3	Relatie met veranderingen in psychische toestand van het familielid	43
5.5.4	Vergelijking scores op nulmeting met scores van andere populaties	43
5.5.5	Gepercipieerde effectiviteit	45
5.5.6	Relatie met achtergrondkenmerken	46
5.5.7	Relatie met veranderingen in psychische toestand van het familielid	46
5.5.8	Relatie met de wijze waarop de cursus is gegeven	47
5.5.9	Effectgrootte	48
5.6	Conclusie en aanbevelingen	48
<b>6.</b>	<b>Implementatie</b>	<b>51</b>
6.1.	Inleiding	51
6.2	Vraagstellingen	52
6.3.	Werkwijze	52
6.4.	Respons	52
6.5	Resultaten	52
6.5.1.	Kenmerken van belang voor adoptie	52
6.5.2	De omgeving	52
6.5.3	De organisatie	53
6.5.4	De gebruiker	53
6.5.5	De interventie	54
6.5.6	De deelnemers	55
6.5.7	Doorslaggevende factoren volgens betrokkenen	55
6.6	Stand van adoptie, invoering en institutionalisering in 2007	55
<b>7.</b>	<b>Samenvatting, conclusies en beschouwing</b>	<b>57</b>
7.1	Het effect van de psycho-educatieve cursus	57
7.2	Implementatie in de GGZ-instellingen	59
7.3	Conclusies en beschouwing	59

Literatuur	63	
Bijlage 1	Betrokken GGZ-instellingen en samenwerking	65
Bijlage 2	Cursusboek: Training voor begeleiders van de cursus "Psycho-educatie voor familieleden van mensen met schizofrenie"	73
Bijlage 3	Training Ervaringsdeskundige Cursusleider (ECL)	99
Bijlage 4	Werkmaterialen voor deelnemers aan de cursus	105
Bijlage 5		167
Bijlage 6		171
Bijlage 7		177
Bijlage 8		181
Bijlage 9	Samenwerking met de ervaringsdeskundige cursusleider (ECL) bij de cursus	187
Bijlage 10	T0 vragenlijst afdelingshoofden preventie	191
Bijlage 11	T1 vragenlijst afdelingshoofden preventie	199
Bijlage 12	Folderteksten voor hulpverleners en cursisten	203
Bijlage 13	Getrouwheid van uitvoering per bijeenkomst	209